

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИИ

2013 сыл
Балаһан ыйын
18 күнэ
Сэрэдэ
№ 130 (10900)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

○ Нам улууһун хаһыата ○

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

БЭҕЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгы
муньабыттан
бэлиэтээһиннэр

Баһаарынай сулууспа этэрэтин начальнигы э.т. О.П. Винокуров иһитиннэрбитинэн, балаһан ыйын 13 к. Нам с. Чернышевской уул. «Нива+» маһаһынна умайы тахсыбыт, барыллааһын биричиинэтэ-электр проводкаттан.

ОГПН сүрүн үлэтэ — ОДЪКХ котельнайдарын приемкалааһын. Начальник Н.А. Парников эппитинэн маһаһыннар харабыл суох уонна сигнализацията үлэлээбэт буолан умайы таһыстаһына биллибэккэ хаалар. Холобур «Нива+» маһаһын умайа турарын аһан иһэр дьон түбөһэ көрөн тыллаабыттар. Кырдыаһастар интернет-дүйэлэрэ көрдүөрө, кирилизэһэ кыраһаһын стандартка эппиттээбэт.

Роспотребнадзор начальнига Л.И. Ильина иһитиннэрбитинэн ааспыт нэдиэлэҕэ 2 ветряной оспа, 2 пневмония, 3 листигинэн сутуллуу, 3 гонорея сыстыгынаннаах ыарыылар бэлиэтэммиттэр. Грипп, ОРВИ ыарыылары утары вакцинация оһоһулар, билигин тургунан улахан дьонго 3885, оҕолорго 1750 доза вакцинация кэлбит. Вакцинацияны босхо ылбат тэрилтэлэр салайааччылары балыһаны кытта дуоғабардаһан үлэһиттэригэр вакцинацияны туруортарыахтарын наада. Сыл бүтүөр дьэри нэһилиһиннэ 100% флюорография түһүөхтээх.

Тыа хаһаайыстыбатын управлениетын салайааччытын э.т. Е.Е. Гоголев оттоһун, хомуур хаамыгытын билиһиннэрдэ. Ол курдук оттоһун 96% туолбут, ол эбэтэр 35605 т от оттоммут. Билигин да сорох хаһаайыстыбалар, чааһынайдар оттуу сылдыаллар. Хомуур бүтэ илгигин дьону хомуурга көмөлөһөргө ынчыраллар, төлөбүрө туға харчынан эбэтэр оҕуруот аһынан бэриллэр. Үт туттарыта закуп 2680 т, 70 % туолбут, цельномолочная бородуксуя 753 т, 68% туолбут, арыы былаана 78, 68% туолбут. 2 Хомустаахха Я.Р. Слепцов хаһаайыстыбатыгар уонна «Эт-ас» ХЭТ-дэ от тийбэт туруктамыт.

Үөрэх тэрилтэлэригэр итии бэриллбит, сорох детсадтарга итии бэриллэ илик. Нам с. 1 №-дээх «Солнышко» детсад эргэ дьэитэ 25 миэстэлээх үлэли турар.

Планерканы улуус баһылыга А.П. Атласов салайан ыгытта. Планеркага информация оҕорор салайааччылар үлэлэрин кылгас отчуотун аны суругунан биэриэхтэрин наадатын ыйда. Кини бэйэтин этиитигэр финансовай-казначейскай управление улуус боломуочуятыгар бэриллэхтээгинэн структурата уларытарын туһунан эттэ. 6-с ооньууларга анаан Хамаһаттаҕа, НПК-ға саҕа спортсаала тутулуохтааҕа перенчынотототуллан хаалбытын төттөрү киллэртэрэр сорок турар,

Оттоһун -2013

КЫСТЫР ОТТОННУБУТ, ХОМУУР САЛБАНАР

Балаһан ыйын 16 күнүгэ туругунан 37000 т оту оттуур соруудахтаахпыттан 36272-тин чөкөттүбүт. Онон былаамыт 96%-нын ситистибит.

Үөдэй, Хамаһатта, Хатырык, Түбэ, Арбын, Көбөкөн, Фрунзе, Салбан, Ленскэй нэһиликтэр оттоһун соруудаһын куоһардыбыт диэн иһитиннэрбиттэр. Оттон 1 Хомустаах 97%, Партизан 91,5%, Никольскэй 94,2%, Хатын Арыы 95,5%, Бөтүн 95,9%, Модут 95,8%, 2 Хомустаах 99%, Искра 91% оттообуттар.

Арай Маймаһаҕа, Таастаахха балаһыанһалара, тарда сводкаларын түһэрбэт буоллаһтарына, мөлтөһүөр соҕус. Былааннартытан 108 уонна 273 тонналыны итэҕэс оттоон иһэллэр. Ол гынан баран, бу нэһиликтэр мантан өнүйбэтэхтэринэ да, дойдубут атын нэһиликтэрэ истин санааларынан бэристэллэр кыстыгы этэҕнэ

Хайдах олордугут, ыаллар?

Сайынны сыннаһан уонна нэһиликтэригэр 5 түһүмэхтээх быыбар кэнниттэн дьон итэҕэлин ылан иккис болдоххо талылыбыт баһылык Алексей Пинигин планерканы ыгытта. Бастатан туран мустубут дьонго дириг махтаһын биллэрэн инники үлэтигэр элбэһи толкуйдаабытын, былааннаабытын, үлэлииргэ бэлэмин уонна ирдэбилин кытаатыннарар былааннааһын эттэ.

Оскуола директора П. Тимофеев быйыл 171 оҕолоохторун, 46 үлэһиттээхтэрин эттэ. Информатика Николай Винокуров, библиотекаһа бастах кэмгэ Сайна Ноговицына, музыкаһа Любовь Левина, суоппарынан

ХАТЫРЫКТАН СОНУННАР

Иван Кутуков, физкультураһа Артур Ноговицын, Арсен Парников быйылгы үөрэх дьылын сағалаабыттар. 340 тыһыынча суумалаах спортивнай инвертарь кэлбит, 100 комплект саас биэрбит мебеллэрин уонна 300 тыһыынча суумалаах остолобуой оборудованиены ағалыбыттар. Үс күн оҕолор практикаларыгар Маймаһаҕа Н.П. Слепцова 514 куул хортуопшуй хостообуттар. Бу күннэргэ үлэһиттэр күүстэринэн 9*14 иэннээх саҕа гараһы тутта сылдыаллар. Итин таһынан государственнай стандартка эппиттир пандус туттарыахтаахтар.

Балаһан ыйын 9 күнүттэн электригинэн бэйэбит биир дойдулаахпыт Айаал Ершов үлэтин сағалаата. Кини орто анал үөрэхтээх. Бу иннинэ Намга РЭС-кэ 12 сыл үлэлээбитэ, кэргэниэх, кыыстара 1 кылаас үөрэнээччитэ.

Баһаарынай чаас салайааччыта В. Дьяконов бу күннэргэ профилактической сыллаах олоһор дьэилэри 60% кэрийдэ. Бу ый устата «Оҕолор» диэн операция ыыта туралларын эттэ. Хатырык оскуолатыгар соһучу үөрэһи ыытыахтара. Саҕа үлэлээн эрэр электрик сорок быраһылыбыт, дьон олоһот дьэилэриттэн уот ситимин араарыа.

Музыкаһынай оскуола директорун э.т. В. Наумов уруһуй учууталынан М. Аргунова үлэлээн эрэрин, хореограф учу-

туруохтара.

Аны хомуурга тийдэххэ балаһыанһабыт маньык буолла. Хортуопшуй 530 гектартан 315-һин хомуйдубут. Барыта 2596 тонна хортуопшуй хостонно. 1 гектартан 82,6 ц үүнүү кэллэ.

Оҕуруот аһын 152 гектартан 83 гектары хомуйдубут. Толоруубут бырыһыана 28,5 тийдэ.

Күн-дьыл туруга интернет кэпсириин маньык: балаһан ыйын 23 күнүн киллэрэн туран ардаһа суох күннэр туруохтара. 24, 25 күннэргэ ардыаһа, 26, 27 күннэргэ ардаһа суох, ыраас күннэр туруохтара. Түүнү температура: 18-ка +1, 19-ка 0, 20-кэ +2, 21-гэ -1, 22-гэ +1, 23-кэ -0, 24-кэ +2, 25-кэ -0, 26-ға -2, 27-дэ -1, 28-ка -2.

И. ИВАНОВ

утал суоһун уонна өрөмүөн ытытылаахтааһын эттэ.

АТС-ка саҕа «Инкосото» аппарата туруоруллубут. Сотору дьэи телефона суотабай курдук бэйэтэ симкалаах, беспроводнай буолуоҕа.

«Кэрэчээн» оҕо саадын сэбиэдиссэйэ үлэтин сағалаата. 19 үлэһиттээх, 35 оҕолоох. Ититэр ситим кииннэммит котельнайга холбонно.

«Сайдам» сыннаһан киин салайааччыта А. Иванова дьэи аварийнай туруктааһын туһунан докумуон бэлэмнээбиттэрин уонна баһылыгы кытта инникитин үлэ хайдах ытытыларын кэтэһэ сылдыарын эттэ. Эһиилги спортивнай ооньууларга бэлэмниини чэрчитинэн, В. Тимофеева, Р. Бурнашева аатырбыт режиссердары Е. Охлопковы, А. Барашкованы көрсөннөр үлэлэспиттэрин иһитиннэрдэ.

Ветучасток бырааһа ыгытарга бешенство утары, ньирэйдэргэ язва утары вакцинация оһоһулуохтааһын иһитиннэрдэ. Сайын 29, билигин 20 үт туттарааччы баар. Территориаларын ис өттүн күрүөлэри уонна бөхтөрүн тийэр былааннаахтары эттэ.

ОДЪКХ сал. Н. Дьяконов киин котельнайга реконструкция үлэтэ бүһүтүн, сылаас бэриллбитин, эргэ детсадка 140 м. трасса тардан киин котельнайга

оноуоха спорт министрствотын, республика президенин кытта кэпсэтии ытытылаахтаах. Нам с. стадион тутууга график быһытынан баран иһэр, КСК-ға хаалы баар. Бу тутууларга 68 мөл. солк. туттуллубут. Эбии харчы көрүллүөхтээх. Нам с. 100 миэстэлээх саҕа детсад алтынныга үлэҕэ киририэхтээх.

Планерка түмүгэр улуус баһылыга А.П. Атласов саҕа аһамыт салайааччылары билиһиннэрдэ. Ол курдук баһылыгы тутууга уонна промышленноска солбуйааччынан Степан Степанович Матвеев хаалбыт. Баһылыгы социальнай боппуруостарга солбуйааччынан бу иннинэ үөрэх управлениетын начальнигынан үлэлээбит Венера Никитична Дьяконова аһамыт. Үөрэх управлениетын начальнигынан Олег Николаевич Протопопов аһамыт, киин бу иннинэ Хамаһаттааһы саха-французскай лицей директорун информационнай-коммуникационнай технология сағалаааччынан үлэлээбитэ. Онтон баһылыгы 1-кы солбуйааччы дуоһунаһын боппуруоһа сөбүлэһиитэ сылдыар.

Бэлиэтэһэ В. РЫКУНОВА

Саҕа тутуулар балыһа модуллара барыта кэллэ. Пылаев Юрий (хаартыскаҕа) 50 тонна уйуктаах «Фрэйд Лайн» массынанан быйыл сайын Хаптаһайтан сағалаан үс рейс онорбут. Германияттан Совгавань муора пордугар кэлбит таһаһаһа ағалыбыттар.

Альбина КУЛИЧКИНА,
Хатырык

Хаачыйы эйгэтигэр

Балаҕан ыйын 12 күнүгэр улууспут киинин Чернышевскай уулуссатын 55/1 №-гэр ас-үөл, бородуукта, утах араас көрүнгүн атылыгыр супер-маркет маҕаһын аһыллытын үөрүүлээхтик бэлэтээһин буолла.

«Айгуль» маҕаһын аһыллытын кэрэхэлиир аалай лиэнтэни директор Анна Владимировна Гагарина, «Айгуль» ХЭТ бэрэстэбитэлэ Семенова Екатерина Александровна уонна биһиги улууспутугар үчүгэйдик биллэр предприниматель Евдокия Степановна Гаврильева быһаннар атылаһааччылары дьыба киллэрдилэр.

Атыһы-эргизни кыайа-хото тутар аналлаах бу саҥа тэрилтэ этэннэ үлэлээтин, дьону-сэргэни хаачыстыбалаах аһынан толору хаачыйан абыры турдун диэн арчылааһын, алҕааһын сиэрин-туомун улууска биллэн эрэр алгысчыт Петр Охлопков аал уоту оттон, айах тутан туран көрдөстө-ааттаста.

Маҕаһын икки киэн аты-

табаардарын хото атылаһан үөрдүлэр-көттүлэр.

Бу маҕаһыҥга таһаарылаах үлэни баҕаран уонна тустаахтары эвэрдэлээн тыл эттилэр:

«АЙГУЛЬ» СУПЕР-МАРКЕТ АҢЫЛЫННА

ылыыр саалатын долбуурдарыгар аһылык, бородуукта арааһа, утах эгэлгэтэ хочоччу тардыллыбыт. Манна сына атын маҕаһыннары кытта тэҥнээтэххэ үксэ араа-бараа, сорох табаардарга арыый аҕай чэлчэки. Онон саҥа маҕаһын аанын арыян кирибит дьон тала сылдьан бэйэлэригэр наадалаах

«Нам улууһа» МТ баһылыгын солбуйааччы С.П. Ядрихинскай, «Ленскэй нэһилиэк» МТ дьаһалтатын экономиста М.И. Дураева, дьаһалта социальнай боппуруостарыгар кылаабынай специалиһа А.Е. Олесова, предприниматель Е.С. Гаврильева уода.

Харда тылы «Айгуль» ХЭТ

салайааччылара, специалисттара эттилэр. Кинилэр «нэһилиэнньэни толору, хаачыстыбалаахтык хаачыйахпыт, улуус, нэһилиэк социальнай-экономическай сайдытыгар бэйэбит кылааппытын киллэрсииһи», - диэн бүк эрэннэрдилэр.

Бу маҕаһыны – супер маркет кимнээх астылар диэн боппуруос дьон-сэргэ ортотут-

тан син-биир үөскээн тахса турара буолуо. Онон дьоммутугар-сэргэбитигэр бу тэрээһингэ сылдьан тугу истибиһитин, көрбүпүтүн билиһиннэрдэххэ манньк. «Айгуль» ХЭТ тэриллэбитэ 20-чэ сыл буолбут. Кини генеральной директора Нерюнгри куорат олохтооҕо Габбасова Флида Миргазимовна. Кини предпринимательствонан дьарыктанытын Нерюнгри куоракка кып-кыракый маҕаһын аһан саҕалаабыт. Билигин бу ылсыбыт дьыалата сайдан, тэһийэн республика хас да улуугу уонна куоракка барыта 21 маҕаһынамыт. Онон аты-эргизни дьыалатын кыайа-хото тутан бар дьону абыры сылдьар киһи буолар.

пломана Дмитрий Лебедев нууччалыы-сахалыы тылларынан бэртээхэй ырыалары ыллаан уонна кырачаан ыалдыттарга клоун араас фокустары, трюктары көрдөрөн сэргэхситтилэр, саататтылар.

Маҕаһын аһыллытын үгүс дьонго саната сылдьар биһир сонун тэрээһининэн атылаһыт чектэринэн сүүйүүлээх оонньууну тэрийии буолуоҕа. Бу акция балаҕан ыйын 20 күнүгэр диэри салдан барыа. Атылаһааччылар чектэрин кэннигэр телефоннарын нүөмөрүн уонна бэйэлэрин ааттарын суруйан баран дьааһыкка угаллар. Бу сүүйүүлээх оонньууга улахан телевизор, пылесос, электрической мясорубка уо.

Бу супер-маркет арыллан 19 киһи үлэлээх буолла. Кинилэртэн 17 биһиги улууспут олохтоохторо. Тэрилтэ үлэһиттэрин ирдэнэр сокуон чэрчитинэн дуоҕабар быһыытынан ылаттаата. Сокуонунан көрүллүбүт социальнай пакеты барытын мэктелиир. Маҕаһын хас күн ахсын, өрөбүлтөн ураты күннэ, сарсыарда 9:00 чаастан, күнүскү тохтобула суох, киһээ 20:00 чааска диэри үлэлиир режимнээх. Биһиги улууспутугар бу төрдүс самообслуживаниелаах маҕаһын аһылына.

Супер-маркет аһыллытын үөрүүлээх чааһыгар атылаһа кэлбит дьону «Саҥа ырыа», «Этигэн Хомус» күрэхтэр хас да төгүллээх кыайылааҕа, ди-

да. табаардар оонньонохтара. Оонньоу түмүгэ күнүс 14:00 чааска инники суруллубут күннэ биллиэҕэ. Онон бары кимиэхэ дьол тосхойорун тулуурдаахтык күүтүөбүҥ.

Убаастабыллаах атылаһааччылар! Эһигини «Айгуль» супер-маркет удамыр сыаналаах, хаачыстыбалаах бородуукта араас көрүҥнэринэн хаачыйыа. Кэлиҥ, сылдьыҥ, тугу сөбүлүүргүтүн булан дьыаһыттигэр үөрэнкөтөн барыҥ. Эһигини «Айгуль» үлэһиттэрэ өрүү үөрөкөтө көрсүөхтэрэ.

И. ИВАНОВ
(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

